

Mnenje Odbora regij – Dialog med univerzami in podjetji

(2010/C 141/06)

ODBOR REGIJ

- ponovno izjavlja, da je treba v sedanjem času, ko si EU prizadeva, da bi čim bolj zmanjšala posledice trenutne gospodarske krize in vzpostavila pogoje za vnovično rast, ob upoštevanju velikega pomena sistemov izobraževanja in usposabljanja v okviru lizbonske strategije in prenovljene socialne agende, zagotoviti platformo za dialog med pomembnimi akterji v izobraževanju in gospodarstvu;
- poudarja pomen dialoga med univerzami in podjetji na vseh ravneh uprave kot pomembnega orodja za izkoriščanje vseh možnosti za regionalni gospodarski in družbeni razvoj;
- poudarja, da imata lokalna in regionalna raven ključne pristojnosti za politiko izobraževanja in usposabljanja po vsej Evropski uniji, in ponavlja, da so lokalne in regionalne oblasti ključni akterji pri razvoju regionalnih strategij za raziskave in inovacije, pri čemer pogosto upravljajo raziskovalne ustanove in podpirajo inovativna okolja;
- poudarja, da se je treba osredotočiti na vlogo visokošolskega izobraževanja v lokalnem in regionalnem razvoju ter spodbujanje sodelovanja med visokoškolskimi ustanovami ter lokalnimi in regionalnimi oblastmi, in sicer tudi z vključevanjem lokalnih in regionalnih gospodarskih in družbenih akterjev.

Poročevalec: g. MASOOD (UK/EPP), svetnik mestnega sveta Bradforda

Referenčni dokument

Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Novo partnerstvo za posodobitev univerz: forum EU za dialog med univerzami in podjetji
COM(2009) 158 konč.

I. POLITIČNA PRIPOROČILA

ODBOR REGIJ

1. priznava bogastvo zamisli, pogosto tesno povezanih s pobudami na lokalni in regionalni ravni, ter kakovost razprave v okviru dosedanjega dialoga med univerzami in podjetji;
2. poudarja pomen dialoga med univerzami in podjetji na vseh ravneh uprave kot pomembnega orodja za izkoriščanje vseh možnosti za regionalni gospodarski in družbeni razvoj;
3. se zaveda pomena trikotnika znanja, za katerega je značilno vzajemno učinkovanje med raziskavami, izobraževanjem in inovacijami, kot sredstva za povečanje inovacijskih zmogljivosti in izboljšanje zaposljivosti diplomantov v Evropi;
4. se zaveda prehoda s prenosa tehnologij prek izmenjave znanja na skupno uporabo znanja in odprte inovacijske sisteme in da je treba podrobneje raziskati družbene procese in vedenja, na katerih temeljijo ti nastajajoči sistemi;
5. poudarja, da imata lokalna in regionalna raven ključne pristojnosti za politiko izobraževanja in usposabljanja po vsej Evropski uniji;
6. ponavlja, da so lokalne in regionalne oblasti ključni akterji pri razvoju regionalnih strategij za raziskave in inovacije, pri čemer pogosto upravljajo raziskovalne ustanove in podpirajo inovativna okolja;
7. poudarja, da bi bilo treba za razvoj politik in izvajanje programov uporabiti obstoječe lokalne demokratično izvoljene organe. Uporaba lokalnega znanja in demokratične odgovornosti bo izboljšala mehanizme upravljanja za partnerstva med univerzami, podjetji in lokalno upravo. To bo omogočilo opredelitev lokalnih prednostnih nalog in neposredno povezavo odgovornosti z načelom subsidiarnosti;
8. opozarja, da se zato lokalne in regionalne oblasti uvrščajo med glavne nosilce politik in pobud za poglobitev in, kar je še pomembneje, razširitev evropskega raziskovalnega prostora, zlasti v okviru cilja o ustvarjanju močnih raziskovalnih in akademskih ustanov, umeščenih v inovativna okolja;
9. pozdravlja dejstvo, da so v preteklem desetletju številne univerze v Evropi formalno vključile regionalni gospodarski razvoj v svoje izjave o poslanstvu. Politike, ki podpirajo partnerstva med univerzami in industrijo, vključujejo v svoje regionalne gospodarske strategije tudi agencije za regionalni razvoj;
10. poudarja, da so načini medsebojnega učinkovanja politik ključnega pomena na regionalni ravni, pri čemer je pogosto nujno navpično usklajevanje med upravnimi ravnmi (evropsko, nacionalno, regionalno) ter vodoravno usklajevanje med regijami, da se prepreči podvajanje in omogoči medsebojno učenje;
11. poudarja, da je treba nove in predlagane pobude in programe, kot so evropski raziskovalni prostor, Evropski inštitut za tehnologijo in program vseživljenjskega učenja prilagoditi tako, da bodo v podporo dialogu med univerzami in podjetji;
12. se zaveda, da na projekte sodelovanja med univerzami in podjetji vplivajo tudi posebni regionalni pogoji; sposobnost razvojnih agencij, da podpirajo sodelovanje med univerzami in podjetji na regionalni ravni; vloga podjetniških grozdov pri razvoju mrežnih povezav med univerzami in podjetji; ter obseg poslovnih naložb v raziskave in razvoj v regiji.

Splošne ugotovitve

ODBOR REGIJ

13. poudarja, da se je treba osredotočiti na vlogo visokošolskega izobraževanja v lokalnem in regionalnem razvoju ter spodbujanje sodelovanja med visokošolskimi ustanovami ter lokalnimi in regionalnimi oblastmi, in sicer tudi z vključevanjem lokalnih in regionalnih gospodarskih in družbenih akterjev;
14. podpira sodelovanje med univerzami in zasebnim sektorjem ter potrebo, da začnejo univerze veljati za gonila inovativnosti v svojih regijah;

15. spodbuja univerze, da raziščejo nove načine sodelovanja med javnimi ustanovami in zasebnim sektorjem, na primer z ukrepi za ustanavljanje skupnih javno-zasebnih inovacijskih skladov v mejah svojih pristojnosti, da tako izboljšajo mobilnost na vseh območjih;

16. podpira tesno vseevropsko sodelovanje med podjetji, univerzami in raziskovalnimi ustanovami z vključevanjem političnih akterjev in uprav na lokalni, regionalni in nacionalni ravni;

17. meni, da je obseg sodelovanja med državami, univerzami in znanstvenimi disciplinami še vedno neenakomeren, kljub temu da si programi EU prizadevajo razvijati partnerstva med univerzitetno in podjetniško domeno, običajno s poudarkom na partnerstvih na posebnih področjih, kot so raziskave ali mobilnost študentov;

18. meni, da je obseg, v katerem tovrstno sodelovanje vpliva na upravljanje in organizacijske kulture v teh dveh sektorjih, omejen, saj ima le malo univerz vseobsegajočo strategijo za sodelovanje s podjetniškim sektorjem, tiste, ki tako strategijo imajo, pa so zgoščene na ozemlju majhnega števila držav članic;

19. je zaskrbljen, ker v mnogih državah pravni in finančni okvir še vedno ne nagrajuje prizadevanj univerz za sodelovanje z gospodarstvom, v nekaterih primerih pa jih pri tem celo ovira;

20. priporoča uvedbo ustreznih kazalnikov za merjenje uspešnosti, s katerimi bi lahko izmerili trenutni obseg dialoga med univerzami in podjetji. Za merjenje uspešnosti bi bilo treba vsekakor uporabljati tako kvalitativne kot kvantitativne kazalnike, pri čemer bi bilo treba razmisliti o tem, kako bi lahko izbira teh kazalnikov vplivala na vedenje uporabniških skupin;

21. spodbuja univerze, da nagrajujejo dialog med univerzami in podjetji. Upoštevanje tovrstnega angažiranja v merilih za napredovanje je zlasti velik izziv v znanstvenih krogih. Kljub temu da veliko univerz trdi, da se zaveda pomena dialoga med univerzami in podjetji, jih le malo razpolaga z jasnimi in preglednimi postopki za primerjavo tovrstne dejavnosti z dejavnostmi na področju raziskav in poučevanja ter za ustrezno nagrajevanje te dejavnosti;

22. priznava, da sta podjetništvo in nenehno izpopolnjevanje s pomočjo vseživljenjskega učenja pomembni nalogi visokošolskega izobraževanja;

23. pozdravlja dejstvo, da si v okviru financiranja raziskav in inovacij različne regije prizadevajo za lažje sodelovanje z zasebnimi subjekti tako, da univerzam in visokošolskim ustanovam dajejo večjo avtonomnost;

24. predlaga, da se nove poti sodelovanja med javnimi ustanovami in zasebnim sektorjem, na primer v okviru skupnih javno-zasebnih inovacijskih skladov, uporabijo kot zgled trajnostne in varčne uporabe javnih sredstev;

25. se strinja, da ima kohezijska politika posebno vlogo pri podpiranju inovacijskih dejavnosti v regijah; zato bi lahko Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR) uporabili med drugim tudi za financiranje podjetniških inkubatorjev in znan-

stvenih parkov (infrastrukture in priključkov). Grozdi posebej koristijo MSP, saj ustvarjajo okolje, ki spodbuja povezave z univerzami in velikimi podjetji, hkrati pa jim odpira dostop do mednarodnih trgovinskih mrež;

26. priznava, da imajo tudi MSP ključno vlogo zlasti pri ustvarjanju delovnih mest in inovacijah, ter spodbuja sodelovanje MSP v dialogu med univerzami in podjetji, kakor tudi razvoj inovativnih in dobro usmerjenih pobud v podporo temu;

27. podpira čezmejno sodelovanje univerz in raziskovalnih ustanov z neuniverzitetnimi partnerji iz industrije in trgovine, uprave, kulture in drugih družbenih področij;

28. se poleg tega zaveda, da so lahko organizacije in drugi akterji, ki opravljajo vlogo posrednikov med univerzami in podjetji, zelo pomembni za vzpostavljanje stikov med tema sektorjema, zato je treba nanje opozoriti in jih bolj podpreti.

Primeri dobre prakse

ODBOR REGIJ

29. poudarja in pozdravlja številne primere sodelovanja med univerzami in podjetji, ki obstajajo po vsej Evropi;

30. je zaskrbljen zaradi majhnega števila primerov dobre prakse iz novih držav članic;

31. pozdravlja namero Komisije, da izvede študijo, na podlagi katere bo sestavila seznam obstoječih primerov dobre prakse, in poziva Komisijo, da v tem seznamu upošteva potrebe lokalnih in regionalnih oblasti.

Orodja, ki so na voljo lokalnim in regionalnim oblastem

ODBOR REGIJ

32. spodbuja vzpostavitev partnerskih struktur ključnih akterjev iz lokalnih in regionalnih oblasti, gospodarstva, skupnosti in visokega šolstva, da zagotovi platformo za dialog, na primer z organizacijo okroglih miz in delavnic, ustanavljanjem znanstvenih parkov za prenos tehnologij, organizacijo znanstveno-kulturnih dogodkov ali študentskih sejmov;

33. podpira mobilizacijo sredstev visokošolskih ustanov v okviru priprav in izvajanja regionalnih in mestnih strategij za gospodarski, družbeni, kulturni in okoljski razvoj;

34. poziva visokošolske ustanove, naj skupaj vlagajo v programe, ki prinašajo posebne koristi regionalnim podjetjem in celotni skupnosti, hkrati pa spodbujajo financiranje skladov za gostovanja profesorjev s strani podjetij, ki podpirajo mrežno povezovanje med različnimi centri znanja, raziskav, razvoja in inovacij, spodbujajo foruma za izmenjavo znanja in krepijo ustanavljanje mrežnih povezav regij, ki se odlikujejo na področju inovativnosti;

35. priporoča, da visokošolske ustanove uporabljajo sredstva za regionalno delovanje znotraj trajnostnega, večletnega okvira;

36. izraža pripravljenost, da zagotovi usklajeno uporabo 7OP, strukturnih skladov, CIP in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EARDF), saj je to nujno za konkurenčnost EU in sinergijo med politikami kohezije, raziskav, visokega šolstva in inovacij na nacionalni in regionalni ravni, kot je OR že zapisal v preteklih mnenjih;

37. zagovarja široko razlago pojma inovacij, ki zajema družbene in humanistične vede ter njihovo plodno vzajemno delovanje z urbano in regionalno kulturo določenega kraja.

Sklepne ugotovitve

ODBOR REGIJ

38. ponovno izjavlja, da je treba v sedanjem času, ko si EU prizadeva, da bi čim bolj zmanjšala posledice trenutne gospodarske krize in vzpostavila pogoje za vnovično rast, ob upoštevanju velikega pomena sistemov izobraževanja in usposabljanja v okviru lizbonske strategije in prenovljene socialne agende, zagotoviti platformo za dialog med pomembnimi akterji v izobraževanju in gospodarstvu;

39. pozdravlja pobudo Komisije, da preuči, kako bi bilo mogoče uporabiti strukturne sklade za podporo tovrstnih regionalnih pobud;

40. priznava potencial sodelovanja med podjetji in drugimi izobraževalnimi ustanovami – predvsem srednjimi šolami in ustanovami za poklicno izobraževanje in usposabljanje – in

možnosti, ki jih ponujajo evropski programi za spodbujanje njihovega sodelovanja;

41. ponavlja potrebo po okrepljeni vključenosti ustreznih javnih predstavnikov, vključno z lokalnimi in regionalnimi oblastmi, v naslednji fazi foruma EU za dialog med univerzami in podjetji;

42. meni, da bi bilo primerno, da forum EU za dialog med univerzami in podjetji ohrani poudarek na sodelovanju na področju visokega šolstva;

43. poziva lokalne in regionalne oblasti, da podprejo sodelovanje med podjetji in univerzami in da na univerze gledajo kot na gonilo inovativnosti v regijah;

44. poziva k nadaljevanju foruma EU za dialog med univerzami in podjetji v obliki plenarnih zasedanj, tematskih seminarjev in spletne strani ter k okrepljeni vključenosti javnih predstavnikov, vključno z regionalnimi oblastmi in po možnosti akterji iz držav, ki niso članice EU;

45. priporoča, da se predlaga učinkovit odziv na program za nova znanja in spretnosti za nova delovna mesta in na gospodarsko krizo, ter da se opravi razprava o partnerstvih za regionalni razvoj, partnerstvih z MSP, diverzifikaciji pristopov k učenju, zagotavljanju kakovosti in akreditaciji;

46. podpira namero Komisije, da razišče načine za podporo novih oblik strukturiranega partnerstva med podjetji in univerzami prek ustreznih programov EU.

V Bruslju, 4. decembra 2009

*Predsednik
Odbora regij*

Luc VAN DEN BRANDE